

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: N. H.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2025, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Podstatou věci je nesouhlas žalobkyně s posouzením své žádosti o přiznání invalidního důchodu.
2. Konkrétně se žalobkyně domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila rozhodnutí ze dne 5. 11. 2024. Tímto žalovaná, jako správní orgán prvního stupně, zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro

nesplnění podmínek předpokládaných § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Dle posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) žalobkyně není invalidní v žádném stupni.

II. Relevantní skutková zjištění

3. Dne 15. 5. 2024 požádala žalobkyně o přiznání invalidního důchodu.
4. Dne 14. 10. 2024 posoudil zdravotní stav žalobkyně lékař IPZS Nový Jičín se závěrem, že není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Posudkový lékař stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně v rozsahu 30 % dle kapitoly V, položky 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“).
5. Žalovaná v prvním stupni rozhodla dne 5. 11. 2024. Žádost žalobkyně zamítla pro nesplnění podmínek.
6. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky. V řízení o námitkách přezkoumal dne 28. 1. 2025 zdravotní stav žalobkyně lékař pro námitkové řízení ČSSZ. Ve všech ohledech hodnotil shodně jako lékař IPZS.
7. Žalovaná napadeným rozhodnutím námitky žalobkyně zamítla a potvrdila své rozhodnutí ze dne 5. 11. 2024.

III. Žaloba

8. Žalobou ze dne 3. 2. 2025 žalobkyně nesouhlasí s napadeným rozhodnutím, resp. posudkovými závěry.
9. Namítá, že lékaři nezohlednili její celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity. Podrobně nezkoumali její zdravotní stav. Její zdravotní stav se zhoršuje, dochází u ní k depresivní úzkosti a sociální fobii. Není schopna vykonávat běžné denní činnosti. Žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav.
10. Z výše uvedených důvodů navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované.

IV. Stanovisko žalované

11. Ve vyjádření ze dne 17. 3. 2025 žalovaná považuje žalobu za nedůvodnou. Zdravotní stav žalobkyně byl dostatečně posouzen, přičemž rozhodující jsou zdokumentované poruchy nikoli subjektivní pocit žalobkyně.

V. Jednání soudu

12. K jednání soudu dne 31. 7. 2025 se strany nedostavily. Svou neúčast omluvily písemně; žalobkyně souhlasila s jednáním ve své nepřítomnosti a písemně setrvala na podané žalobě.
13. Soud věc projednal a rozhodl v nepřítomnosti účastníků řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

VI. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů, dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
15. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejmeně o 35 %.
16. Soud předesílá, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.
17. Nutno zdůraznit, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), posouzení, zda je žadatel invalidní a o jaký stupeň invalidity se jedná, provádí posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu (IPZS), a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.
18. Náležitosti posudku přitom upravuje v § 7 vyhláška o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

19. Posudek posudkové komise Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ či „posudková komise“ či jen „komise“) pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011–43).
20. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav stěžovatele byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav posuzované osoby zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle rozhodujícího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021–43).
21. Úkolem správních soudů v přezkumném řízení je pak vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn. Správní soud je povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou. Nemá pro to potřebné odborné znalosti. Může si ale vyžádat doplnění posudku, vyhotovení srovnávacího posudku jinou komisí ministerstva nebo uložit vypracování revizního posudku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020–25).
22. Jelikož rozhodnutí soudu v případě, kdy se jedná o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem občana a jeho dochovanou pracovní schopností, je závislé především na odborném lékařském posouzení, vyžádal si v souzené věci krajský soud odborný lékařský posudek PK PMSV, pracoviště Ostrava, jež je k podání tohoto posudku povolána přímo ze zákona podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ.

23. V posuzované věci tak byl zdravotní stav žalobkyně, resp. míra poklesu její pracovní schopnosti a datum vzniku invalidity, z pohledu zákona o důchodovém pojištění hodnocen posudkovými lékaři celkem třikrát: konkrétně lékařem IPZS Nový Jičín (posudek ze dne 14. 10. 2024), v námitkovém řízení lékařem ČSSZ (posudek ze dne 28. 1. 2025), v přezkumném řízení soudním PK MPSV Ostrava (posudek ze dne 21. 5. 2025). Vždy s identickým závěrem co do rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, její kategorizace, jakož i míry poklesu pracovní schopnosti (30 % v řízení před žalovanou a 25 % v řízení soudním).
24. Posudek posudková komise zpracovala dne 21. 5. 2025. Z jeho obsahu vyplývá, že komise jednala a rozhodovala v řádném složení, mj. za přítomnosti specialisty s odborností psychiatrie, tedy lékaře z oboru nemoci, která je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Posudek se vyjádřil i k otázce pracovní rekomandace žalobkyně.
25. Z posudku krajský soud zjistil, že komise vycházela při jeho vypracování z celé zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. I. Š., z lékařských nálezů uvedených na str. 2 posudku a žalobkyní doložených aktuálních lékařských zpráv. Žalobkyně přitom ve svých písemných interakcích se soudem nikterak konkrétně netvrdila, že by diagnostický souhrn onemocnění posudku posudkové komise na str. 2 či podklady pro jeho vypracování byly nekompletní nebo že by jí bylo známo další vážnější onemocnění, kterými trpí než ta, která jsou uvedena v předmětném posudku.
26. Dlužno dodat, že žalobkyně sice nebyla jednání posudkové komise osobně přítomna, nicméně komise ji řádně předvolala a žalobkyně se z jednání se omluvila. Komisi žalobkyně doložila další lékařské zprávy, jak jsou označeny v druhém odstavci druhé stany posudku, některé vypravované i po datu vydání napadeného rozhodnutí. I tyto zprávy komise vyhodnotila ve zpracovaném posudku. Podle ustálené judikatury není povinností orgánů lékařské posudkové služby v každém případě provést vyšetření posuzovaného. Přítomnost posuzovaného na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti v rámci vyšetření za hospitalizace a komise k tomu potřebovala podrobnější informace (viz rozsudky ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19, nebo ze dne 5. 2. 2016, č. j. 2 Ads 209/2015-76). Posudková komise vyšla z dostatečných podkladů, zejména lékařských zpráv, které pocházely z osobních vyšetření žalobkyně. S ohledem na poměrně obecně formulované námitky nelze předpokládat, že by její osobní přítomnost při jednání posudkové komise přispěla k jinému posouzení rozhodných skutečností (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2022, č. j. 4 Ads 311/2020 - 36, a ze dne 19. 1. 2023, č. j. 7 Ads 333/2021 - 21).
27. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí 30. 1. 2025 je podle posudkové komise anxiózně depresivní porucha,

porucha přizpůsobení a smíšená porucha osobnosti, což odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V, položce 5 c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 25 % z možného rozmezí 25 % až 35 %.

28. Komise v posudku zdůvodnila, že s ohledem na funkční dopad zdravotního postižení a anamnéze přítomné psychiatrické choroby hodnotila v dolní procesní rovině 25 %.
29. Komise rovněž uvážila o dalších diagnózách žalobkyně. Dovodila, že nemají zásadní vliv na výsledek posudkového závěru.
30. Komise se vyjádřila i k námitkám žalobkyně. Žalobkyní udávané léčení na psychiatrickém oddělení pro depresivní stavy a sociální fobie, potíže se spánkem a úzkostí po ránu, jakož i operace žlučníku, reflux, polykací potíže a nechutenství nejsou v akutním stavu léčení, k dekompenzaci, a podobně. Též zohlednila, že CHCE (*chirurgické odstranění žlučníku – poznámka soudu*) byla provedena za účelem doléčení a ústupu či vymizení potíží.
31. Za této situace posudková komise stanovila pokles pracovního potenciálu v dolní procentní rovině možného rozmezí, jakožto až střední funkční postižení. Komise zdůraznila, že na medikaci je stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí stabilizovaný. Dle posudkové komise tak není odůvodnitelné hodnocení ve střední a horní procentní rovině. Posudkový závěr v rámci celkového závěru je tak ve stejné funkční rovině jako závěry IPZS a ČSSZ; toliko kapacitně procentuálně mírně odlišně.
32. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže udělat sama žalobkyně. Je třeba dále zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobkyně pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočtení procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v úvahu to, že žalobkyně svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší nebo že by je zařadila do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili a zařadili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018 č. j. 6 Ads 23/2018-37).
33. Dle názoru krajského soudu posudek PK MPSV ČR byl vypracován pro účely tohoto přezkumného soudního řízení dostatečně přesvědčivě a úplně.
34. Pro úplnost krajský soud k žalobkyní předloženým lékařským zprávám v soudním řízení vypracovaným až pod datu napadeného rozhodnutí, uvádí, že v souzené věci je možné vycházet v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. toliko ze zdravotního stavu, jaký měla žalobkyně v době rozhodování žalované. Případné zhoršení či prohloubení stávajících zdravotních obtíží, ke kterému by mělo dojít po tomto datu, popř. vznik nových zdravotních obtíží, nebo změna zdravotního stavu žalobkyně jako taková, proto nemohou být v tomto řízení v

zásadě nikterak zohledněny. Soud již konstatoval, že posudková komise měla k dispozici i lékařské zprávy (zejména pak zprávy psychiatra) po tomto datu vyhotovené a pracovala s nimi.

35. Důvodem pro přiznání invalidity nemůže být toliko subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho neutěšeném zdravotním stavu
36. Jelikož žalobkyně k datu 30. 1. 2025 neplnila zákonné podmínky invalidity žádného stupně zákona č. 155/1995 Sb., žalovaná tudíž nepochybila, když napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 5. 11. 2024.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je souladné se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
38. Žádnému z účastníků soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaná na jejich náhradu nárok ze zákona nemá (§ 60 odst. 2 s. ř. s. a § 118d zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 31. července 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně